

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACȚIA

și ADMINISTRȚIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Multumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

ROMANUL

Meetinguri, discursuri și banchete.

Iași, 5 Mai.

Idealul național e în inimile tuturor și pe buzele tuturor. Conflagrația europeană a deschis perspective pentru realizarea acestui ideal.

idealul trăiește și toate inimile bat pentru înfăptuirea lui cât mai grabnică și mai completă.

În jurul acestui ideal, s'au încins discuții, s'au angajat adevărate lupte, cari dacă denotă virilitatea sufletească a poporului român, nu servesc totdeauna cauza marilor noastre interese naționale, pentru că aceste discuții și lupte depășesc de multeori limita și stîrbesc uneori unitatea de credință și de acțiune, care e suprema cheazășie a izbândei cauzelor naționale.

Totuș s'a relevat, cu drept cuvânt, un fapt îmbucurător: opinia publică vibrează puternic, ceea ce denotă că conștiința poporului român e vecinic trează și entuziastă, când e vorba de apărarea intereselor naționale și de asigurarea viitorului neamului nostru.

Se impune însă și o altă constatare. Când vedem uraganul ce se deslănțuește în întreaga Europă, când pipăim gravitatea problemelor ce se pun pentru existența tuturor statelor și când simțim importanța istorică a ceasului prin care trece poporul român, avem impresia că se face prea multă oratorie, prea multe agitații factice și prea multă benchetuală...

Meetingurile se țin lanț, discursurile curg cu nemiluita...

Avem impresia că, cel puțin pentru situația excepțională de astăzi, prea suntem țara meetingurilor și a vorbelor...

Dacă avem un ideal de înfăptuit și dacă avem de înfruntat cea mai grozavă furtună a istoriei universale, apoi acel ideal nu se realizează cu... meetinguri, discursuri și banchete.

Avem nevoie de coordonarea tuturor energiilor și de disciplina tuturor sufletelor; avem nevoie de muncă și de prudență, nu de vorbărie și banchete, pentru că nu în delirul discursurilor frumoase rostite pe la banchete, ne vom oțeli sufletele și întări conștiințele, pentru izbânda intereselor vitale ce avem de apărut.

Criza din partidul Conservator.

București, 4 Mai.

Cu toate intervențiile dlui Lahovary, ruptura între dnii Alex. Marghiloman și Filipescu pare să rămână fapt indeplinit. Joi a avut loc o întrevedere între dnii Filipescu și Lahovary. Ambii fruntași au discutat chestiunea crizei din partid și chestiunea externă, rămânând ca d. Misu Contacuzino să se prezinte dlui Marghiloman. D. Cantacuzino s'a prezentat șefului partidului conservator și i-a propus convocarea comitetului executiv, fie din proprie inițiativă a șefului, sau din partea membrilor; dsa a adăugat că în această convocare nu se va discuta situațiunea din partid, ci că e vorba numai de un schimb de vederi între membri.

D. Marghiloman a refuzat a face convocarea pe motiv că dsa nu mai are raporturi personale cu dnii Filipescu și I. Grădișteanu.

Membrii comitetului executiv s'au întrunit totuș Vineri dimineața la locuința dlui Lahovary. Comitetul s'a ocupat de vacanțele rămase în comi-

tet prin moartea dlui Leonte și a dlui Șoimescu, hotărând ca în aceste locuri să intre dnii Manny și Lucassievici, foști secretari generali.

În afară de aceasta a mai avut loc o altă întrevedere între dnii Marghiloman, Filipescu, Lahovary și I. Grădișteanu, la locuința dlui Lahovary.

Rezultatul acestei întrevederi a fost convocarea comitetului executiv de către d. Al. Marghiloman, care a refuzat să facă orice concesiune partizanilor dlui Nicu Filipescu.

Luni s'a întrunit la București comitetul executiv al partidului conservator pentru a se pronunța asupra cererii de demitere din șefie ce s'a adresat dlui Marghiloman de majoritatea parlamentară și de comitetul executiv. Cei două ședințe în decursul zilei, la cari au participat 62 membri ai comitetului executiv, au decurs pe scurt astfel:

D. Al. Marghiloman, care a prezidat, spune că față de criza izbucnită într-o formă acută, deși d-sa a căutat s'o împiedece, s'a văzut nevoit să convoace comitetul executiv pentru a se convinge dacă mai are sau nu încrederea partidului.

D. Ion Grădișteanu a criticat atitudinea dlui Marghiloman, atitudine, care a făcut ca partidul conservator să sufere, căci se putea crede că partidul e în contra realizării idealului național. Deci nu mai poate avea încredere în d-sa.

D. Ion Lahovary, luând apărarea dlui Marghiloman, spune că a fost un bine că Tara n'a intrat în război, căci nu era pregătită pentru un război mai lung. Desaprobă deci manifestațiile ostile făcute dlui Marghiloman. Recunoaște însă în d. Filipescu un bun patriot cu sentimente românești, dar un temperament prea neastâmpărat. Cere în fine ca partidul să rămână unit, ca să nu iasă slăbit din împrejurările actuale.

D. Titu Maiorescu a aprobat atitudinea dlui Marghiloman, spunând că România are idealuri de îndeplinit în mai multe direcțiuni, așa că foarte bine a făcut d. Marghiloman că a păstrat cumpăna între puterile beligerante. D. Maiorescu spune apoi că România nu se poate angaja într'un război fără garanții și aceste garanții încă nu există. Am luat o provincie la 1913

Cân'ec.

Pădure deasă de stejar,
Tu codru vechi și slânt,
Ah, când porni-vor frunzele și
Năvalnicul lor cânt?

Ah, când suna-va frunza ta
Preludiul deșteptării,
Să tremete din mii de guri
Ca și talazul mării?

S'aud prin ramuri suierul
Buiestrelor furtune,
Să clocote pădurile
Și munții să răsun.

Vuiască glasul brazilor
Măreața epopee,
Iar peste codrii re'nviați
Mii stele să schintee!

Pornească 'n lung, pornească 'n lat
Triumfător fanlara;
Drag codru, te gătește 'n flori:
E-aicea primăvara!

Emil A. Chiffa.

Unul care avea minte dar nu avea noroc.

(Pentru copii).

A fost odată un om, care era foarte cuminte, dar făcea cu voia pe nebunul și de câteori vorbea cu el, îi spunea: „Eu am multă mătreață în cap, dar nici un ban în sac!” Odată îl auzi un evreu și-i zise: „Știi ce? Eu îți voi da bani dar în schimb voiesc să fii tot cu tine, ca să văd: ce vei face cu banii mei și cu mintea ta?”

Omul se învoi. Cu banii primiți dela Evreu își cumpără apoi un număr mai mare de rogojini și căută o corabie, cu care să le ducă în Egipt. După ce află o corabie pe gustul său și se înțelese cu corăbierul în privința plății, corăbierul îl întrebă: „Dar ce voiești să duci cu corabia mea în Egipt?” Omul îi răspunse: „Rogojini!”

Corăbierul auzind aceasta, îi spuse râzând: „Ascultă-mă, prietene, negoțul care l'ai început nu e bun, căci în Egipt trestia pentru rogojini e încă odată mai ieftină ca la noi”. Omul însă îi răspunse: „Ce te privește ne dta lucrul acesta? Vorba e, că eu îți plătesc cu bani gata!” Corăbierul nu mai zise nimic, ci încărcă trestia și porni la drum, dar toți câți auziau de maria din corabia lui, râdeau zicând, că așa-i trebuie Evreului, dacă și-a făcut de lucru cu un nebun.

Tot drumul bietul om fu de râsul negustorilor, cari călătoriau și ei pe aceeaș corabie, înspre Egipt.

Ajunșând însă în cele din urmă la țintă, omul porunci să i se scoată rogojinile pe uscat, le puse una peste alta până ce făcu din ele o grămadă mare și apoi le dădu foc, prefăcându-le astfel în cenuse. Peste noapte însă ieșiră din apa mării mai mulți cai de mare, cari mănăcară din cenuse dar în schimb omul află dimineața în baliga lor șase sute de nestimate de o mare valoare.

Omul nostru se duse apoi și comandă o mie două sute de grésii pentru ascuțit coasa și în șase sute din acestea ascunse câte o nestemăță. El închiriă apoi aceeaș corabie, cu care venise, și așeză grésiiile în cari erau nestemate pe fundul corăbiei, iar cele fără nestemate deasupra lor. Când corăbierul văzu însă ce duce omul înapoi în patria sa, zise din nou râzând: „Bun negoț faci d-ta! Aduci rogojini în Egipt, și acasă duci grésii!” Neguțătorul însă îi răspunse: „Ce te privește? Plata d-tale o vei primi!” Pe drum însă iar răsără de el ceilalți negustori.

Ajunșând ei însă pe la drumul jumătate, se iscă o furtună atât de turbată, încât corabia era amenințată să se cufunde, dacă nu s'ar fi aruncat în apă o parte din marfă. Negustorii de pe corabie îl rugară pe omul nostru, să arunce și el

și azi nu poate fi vorba s'o pierdem. Trebuie deci să știm: ce va face oare Bulgaria pentru că ar fi oare înțelept să ducem războiul pe două fronturi?

De asemenea, spune d. Maiorescu, trebuie să știm ce va face Italia, — politica României fiind legată de politica Italiei. La 1881, când era vorba că se încheie alianța noastră cu Austria și Germania, regele Carol a cerut ca întâi să intre și Italia în alianță. Numai după ce a intrat Italia a intrat și România în alianță. Acum tot esceptativa Italiei a decis și esceptativa noastră. Ori nimeni nu poate să ne spună, în partidul conservator, cu precizie, ce vor face Bulgaria și Italia.

Dacă va fi un consiliu de Coroană sau dacă șeful guvernului ne va chema să ne spună ce angajamente a încheiat și ce are de gând să facă, atunci vom putea judeca pe documente și fapte precise. Orice vot dat azi în contra șefului ar însemna să lege partidul de pe acum.

D. Nicu Filipescu este în contra părții dlui Maiorescu de-a nu lua imediat nici o decizie asupra atitudinii partidului conservator în chestiuni externe.

Trecând la situațiunea din partidul conservator, d. Filipescu amintind că la 1876 partidul conservator nu și-a făcut datoria, spune că tot astfel și azi — din vina noastră — nu jucăm primul rol. În legătură cu aceasta făcând procesul atitudinii dlui Marghiloman în cursul crizei externe, d. Filipescu termină, afirmând că dacă nici azi partidul conservator nu joacă primul rol, cum nu l-a jucat la 1876, e fiindcă d. Marghiloman este atacat și de presa românească și de cea străină a triplei-înțelegeri.

D. I. Lahovary declară că are încredere în d. Marghiloman.

D. Al. Marghiloman se apără în contra invinuirilor aduse. D-sa a fost condus în atitudinea sa ca șef de partid de următoarele puncte de vedere: părerea pe care a exprimat-o în consiliul de coroană și care a determinat ca hotărârea să iasă așa cum s'a luat, și colaborarea cu șeful guvernului. D. Filipescu a voit război pentru război, iar dânsul nu admite războiul decât pentru rezultatele lui.

jumătate din grésiiile sale, căci ei îi vor întoarce paguba. Omul se învoi, dar numai așa, ca prețul grésiiilor să fie hotărât de către judecătoria. Negustorii încă se învoiră și omul lăsa ca cele 600 de grésii de deasupra să fie aruncate peste bord. Prin aceasta corabia se mai ușură, putu rezista furtunei și ei ajunseră cu bine la liman.

Ajunși aici, omul ceru, ca să i se plătească prețul grésiiilor și merse cu toții la judecător, ca el să le prețuiască. Când chemară însă ca prețuitor pe un lucrător de grésii, omul ceru să se aducă un giuvaergiu. Judecătorul auzind aceasta, începu a râde și ceilalți negustori făcură tot așa; omul nostru însă rupse o grésie în două și arătă tuturor nestemata din ea. Când judecătorul văzu aceasta, chemă un giuvaergiu, îl puse să prețuiască nestemata și judecă pe negustori să plătească omului încă odată atâta, cât era valoarea nestematei. Neîntâind însă averea negustorilor atât de mare, ca să poată plăti atâta, dar nici cel puțin a zecea parte din suma aceea, ei deveniră sclavii omului aceluia.

Imediat ce auzi însă evreul de sosirea omului nostru, și înainte de ce acesta și-ar fi descărcat marfa sa, evreul întâlnindu-l îi spuse, că el nu voiește să mai știe nimica de negoatele omului și că e mulțumit dacă își primește înapoi banii săi, fără nici o camătă. Omul încă se învoi și-i dădu înapoi banii. Când însă evreul află de bogățiile câștigate de tovarășul său, ceru să-i dea și lui o parte. Omul însă chemă pe martorii în fața cărora se învoise cu evreul, și astfel păstră întreg câștigul pentru sine.

Brașov.

Prelucr. Aurel Popovici.

În ședința de după amiază s'a continuat desbaterea. D.M. Cantacuzino și Em. Antonescu acuza pe d. Marghiloman că a făcut o politică de șovăiaș. D. C. Arion face apel la unirea tuturor relevând patriotismul dlui Marghiloman și Filipescu.

D. B. Delavrancea critică atitudinea dlui Marghiloman, în care nu mai poate avea încredere. D. Greceanu este de aceeași părere și propune să se aleagă un triumvirat, care să conducă partidul.

D. Mihail Vlădescu face apel la unire și propune ca să se aleagă pe lângă șef un nou comitet.

După ce d. Marghiloman declară că nu poate accepta propunerea dlui Greceanu, d. Vlădescu dă citire următoarei motiuni, care este o măsură transacțională:

„Șeful continuând să aibă încrederea noastră, se delegă din comitetul executiv o comisiune cu care șeful să se sfătuiască și fără concursul căreia să nu se poată lua nici o hotărâre definitivă. Aceasta comisiune să fie compusă din dnii Lahovary, Arion, Filipescu și Mihail Cantacuzino”.

D. Marghiloman luând cuvântul desaproabă amestecul unor anumiți factori străini în treburile interne ale țării. Protestează împotriva acuzațiilor de nepatriotism ce i se aduc, cere ca să nu se ridice ședința până ce nu se va vota motiunea de încredere, dacă nu se admite propunerea transacțională.

Votul s'a făcut cu apel nominal. Au participat la vot 62 votanți. Majoritatea absolută 32. Motiunea de încredere a fost votată cu 32 voturi. Au votat contra motiunii 27. Au fost trei abțineri și anume dnii Marghiloman, Mihail Vlădescu și Obedenaru.

După rezultatul votului, d. Marghiloman a luat cuvântul și mulțumind pentru încrederea ce i s'a dat spune că rămâne la sefia partidului căci retrăgându-se ar face situația mult mai grea. D. Marghiloman a rugat pe cei cari au votat contra motiunii să rămână în partid fiecare la locul său.

Evenimentele din Italia.

— Spicuri din presa austriacă și maghiară. —

Ziarul „Tribuna” din Roma anunță, că în culoarele dela Montecitorio domnește o vie mișcare. Zilnic numeroși deputați sosesc aci din cercurile lor, cari, deși nu s'a luat dispoziții pentru convocarea camerei, întreaga înaintă de amiază o petrec în cameră. În fața Montecitorului staționează multă lume, manifestațiile nu sunt însă îngrijorătoare. În general dispoziția deputaților e, că, d. Salandra să nu convoace camera pe 22 Maiu, ci să se aștepte până când guvernul va fi în posibilitatea de a comunica camerei fapte pozitive.

În chestia convocării parlamentului primul-ministru s'a prezintat Marți la regele Victor Emanuel. Autograful relativ la deschiderea camerei este așteptat pe ziua de 8 Maiu. Dacă așteptările se confirmă, în cazul acesta camera s'ar întruni numai la 1 Iunie pentru ca totodată să voteze și bugetul semi-anual.

Atât „Giornale d'Italia”, cât și „Tribuna” desmint svonul despre retragerea cabinetului Salandra. Situația guvernului e mai solidă decât oricând și nu este nici un bărbat de stat italian care ar pune piedeci în calea acțiunii guvernului. Insuș d. Giolitti în telegrama adresată prietenilor dsale declară de o poveste fantastică svonul răspândit în lumea largă, că dsa fiind în audiență la rege s'ar fi pronunțat împotriva primului-ministru Salandra și împotriva ministrului de externe Sonnino.

Dimpotrivă, în prezent și dsa sprijinește guvernul.

Se anunță din Milano: „Secolo” anunță, că întreagă dimineața de alaltăeri regele a petrecut-o în societatea dlui Salandra și Sonnino. Târziu după amiază regele a invitat din nou în audiență pe d. Sonnino. D. Sonnino a primit în palatul regal telegramele anunțând nouile victorii germane în frontul vestic.

Hotărârea consiliului de miniștri de a nu lua parte la serbările-Garibaldi nici regele și nici guvernul, a fost o mare surpriză pentru opinia publică.

„Tribuna” și „Giornale d'Italia” accentuiază, că în situația internațională nu s'a întâmplat nici o schimbare. Presa avertisează opinia publică să-și păstreze calmul.

Din prilejul serbărilor dela Quarto regele a trimis următoarea telegramă:

— Deși chestiile de stat spre marele meu regret mă împiedică să particip la serbarea de azi, totuș gândul meu nu poate să fie departe de Quarto, dela malul

evenimentelor maritime dela Liguri, unde primul prevestitor al unității italiene a văzut lumina zilei, și dela a cărui maluri stâncoase a plecat cu neuitată vitejie și cu nemuritor noroc de luptă, în drumul glorios, șeful „milor”. Emoționat trimite salutul meu și dau expresie intimelor mele sentimente de cari a fost pătruns și străbunul meu, iar în această oră, care este consacrată amintirii unanime a trecutului nostru mă gândesc la viitorul glorios al Italiei”.

„Giornale d'Italia” anunță, că președintele camerei italiene numai ca vechiu garibaldian participă la serbările dela Quarto. Prinții regali au fost salutați de către societatea „Dante Alighieri”.

Joi, în 5 Maiu n., s'a făcut în Quarto inaugurarea festivă a monumentului „Armatei milor” în prezența reprezentanților camerei, a delegațiilor orașelor Roma, Turin și Firenze și a unei colosale asistențe a publicului din localitate și împrejurime.

De pe pedestalul monumentului au ținut discursuri primite cu entuziasm furtunos primarul orașului Geneva și D'Anunzio.

Se anunță din Roma, că Marți d. a. la orele 2 și jum. a avut loc o întrevedere între dnii Sonnino și secretarul particular al prințului Bülow. După această întrevedere d. Sonnino a fost în audiență la rege.

Se anunță din Roma, că alaltăieri, Marți, dimineața a avut loc un nou consiliu de miniștri, care a hotărât termenul pentru deschiderea sesiunii camerei. La locurile competente nu s'a făcut nici o comunicare relativ la situație.

In atențiunea învățătorilor asentați.

Cetim în „Telegraful Român”:

D. ministru de culte și instrucție publică ne-a avizat, că proiectele de scutire (Fölmensetesi javaslat) pentru dispensarea învățătorilor de serviciu militar activ trebuie să cuprindă următoarele date exacte:

1. În rubrica 12: câte puteri didactice are școala respectivă?
2. Dintre acestea câte sunt în serviciu militar?
3. Câte funcționează actualmente?
4. Dintre acestea câte sunt disensate de serviciu militar?
5. Câți elevi cercetează școala de tapt?

Rubricile 13 și 14 rămân neumplute.

În rubrica a 15 trebuie să se arate data dela care funcționează petiționarul ca învățător. Tot în această rubrică se va spune, dacă școala este plasată într-un singur local, sau este dislocată în mai multe. În cazul din urmă ce distanță este între diferitele localuri și e posibilă sau nu combinarea claselor.

Învățătorii ca și-au ocupat postul numai după 1 Ianuarie 1915, precum și glotașii din subclasa 1, cari au instrucție militară, nu pot fi propuși spre dispensare. Acestea sunt datele de cari trebuie să țină seama învățătorii la pregătirea proiectelor de scutire. Ele privesc și pe acei învățători, cari și-au înaintat deja cererile la Consistor. Prin urmare sunt somați, ca în termen de cel mult 3 zile să înainteze aceste date direct la Consistor spre a fi introduse în proiectele de scutire. Altfel petițiile lor nu vor putea fi transpuse dlui ministru de culte și instrucție publică. Subliniem din nou, că aceste date trebuie să fie cât se poate de exacte.

Dr. Ion Matel.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 5 Maiu. — Se comunică dela cartierul general: Urmările victoriei se desenează. Frontul rus din Beschizi: Zboro—Stropko—Lupkow nu-și mai poate menține pozițiile. Deoarece victorioasele armate aliate luptând neîncetat cu succes progresează dinspre vest în direcția Iaslo și Zmigrod, inamicul din sectorul vestic al frontului carpatin începând de azi dimineață e în retragere completă de pe teritoriul Ungariei; trupele noastre și cele germane îl urmăresc. Deci i-am învins pe Ruși pe un front în lungime de vre-o 150 klm. și

l-am silit să se retragă cu pierderi foarte grave. De altfel situația generală e neschimbată.

Berlin, 5 Maiu. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Englezii pe lângă pierderi foarte grave continuă a se retrage în direcțiunea șesului spre ost dela Ypern. Am ocupat ferma Van Heule, localitatea Ekspernest, parcul castelului Heerendhage și ferma Het Pappodje.

Intre Meusa și Mosella a fost iarăși o acțiune vivace. În Bois de Pretre, spre nordvest dela Pont a Mousson Francezii au atacat ieri cu mari forțe. Atacul, deși a fost pregătit de o lungă acțiune de artilerie, în urma focului nostru s'a prăbușit cu pierderi grave pentru inamic. Noi am luat însă ofensiva care ne-a adus progrese bune în pădurea Ailly și spre ost dela aceasta. Aci am capturat până acum 10 ofițeri 750 soldați de rând.

Pe frontul oriental: Am respins atacurile rusești dinspre sudost date împotriva localității Rossienie. Suntem în urmărirea inamicului. Numeroasele atacuri rusești date la Kalvarja, precum și spre nordost dela Suvalki și spre ost dela Augustowo au eșuat. În aceste lupte am capturat vre-o 500 Ruși.

În celelalte puncte ale frontului pe alocurea s'au dat lupte de baionete, cari toate s'au terminat favorabil pentru noi.

Pe frontul sudostic: Atacul trupelor aliate dat împotriva pozițiilor rusești spre nord dela Carpații păduroși a rezultat ieri ruperea celei de a treia linie fortificată a inamicului. Rușii, pe cari i-am învins aci pe întreg frontul, s'au retras la Wisloka. Importanța mare a victoriei se dovedește prin faptul, că în urma acestei rușii a frontului de către trupele aliate, Rușii încep să-și evacueze pozițiile din Carpații păduroși, spre sudvest dela Dukla, amenințate din partea nordică.

Celeritatea, cu care noi am obținut aceste rezultate, face imposibilă indicarea în cifre a prăzii de război. După comunicatele oficiale numărul prizonierilor — așa se pare — trece peste 30 mii.

Budapesta, 5 Maiu. — Se comunică în mod oficial dela cartierul presei:

Rezultatul victoriei din vestul Galiției e mult mai mare, decât s'a putut cunoaște acesta în primul moment, întrucât ea a silit retragerea inamicului pe o mare întindere a frontului carpatin. Numărul trofeelor noastre, din cauza extinderii teritoriului, nu va putea fi cunoscut decât peste mai multe zile. Transportul prizonierilor continuă atât în vestul Galiției, cât și în Beschizi, dar o stabilire autentică a cifrei acestora, din motive explicabile, e absolut imposibilă. Deci — răspândește în această privință de către particulari, e rezultatul unei aprecieri făcute după bunul plac, dar care e lipsită de bază reală. În comunicate oficiale vom publica în răstimpuri cifra prizonierilor de fapt sosiți la stațiunile de colecționare aflătoare în dosul frontului nostru primiți la noi pentru alimentare. Cifra definitivă în tot cazul va fi foarte considerabilă.

Constantinopol, 5 Maiu. — Se comunică dela cartierul general: Inamicul, pentru ca să contrabalanseze pierderile ce a suferit în flancul stâng dela Ari Burnu și pentru ca să reducă gravitatea situației pentru el, azi dimineață a voit să debarce trupe la Caba-Tepe spre sud dela Ari Burnu, sub scutul flotei. Am respins însă aceste trupe pe vasele lor. În noaptea trecută trupele noastre, deși erau bombardate de trei părți de către flota inamică, au atacat Sed-il-Bahr și au alungat pe inamic din pozițiile lui de tranșee. În revărsatul de zori permanentul foc violent al flotei sale a salvat trupele inamice de primejdia de a fi împinse în mare. Cu acest prilej am capturat 3 mitraliere nevătămăte și munițiune pentru ele, de cari noi am și uzat în cursul luptei ce s'a dat azi.

Azi dimineață flota rusească timp de o jumătate oră a bombardat fără efect localitatea neapărată Ighno Adama; apoi s'a retras.

Pe celelalte fronturi nu s'a semnalat nimic nou.

Budapesta, 6 Maiu. — Se comunică dela cartierul general: Pe întreg frontul din vestul Galiției trupele aliate progresează bine. Trupele inamice încă intacte din poziții favorabile de apărare încearcă acoperirea retragerii grabnice.

Atacurile din flanc date de victorioasa noastră armată amenință în mod grav marile forțe rusești din Beschizi. Am ocupat Iaslo și regiunea Dukla.

Marile lupte ce sunt în curs vor complecta nimicirea celei de a treia armată rusească.

Numărul prizonierilor trece peste 50 mii.

De altfel situația e neschimbată.

În șesul Orawa am respins un puternic atac rus dat împotriva înălțimii Ostry și am capturat 700 Ruși.

Budapesta, 6 Mai. — Se comunică dela cartierul general: Trupele noastre au ocupat și ultimele poziții rusești pe înălțimile spre ost dela Dunaieț și Tarnow. Azi dimineață dela orele 10 Tarnow-ul e din nou în posesiunea noastră.

Berlin, 6 Mai. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Aproape pe întreg frontul s'a dat un violent duel de artilerie. La Ypern, atât prin ocuparea fermei Van Heule, cât și dealungul căii ferate dintre Messines—Ypern am progresat; am capturat câteva sute de oameni și 15 mitraliere.

În ținutul căduros situat spre vest dela Combres cu prilejul unui atac am capturat 4 ofițeri francezi, 135 soldați de rând, 4 mitraliere și 1 aruncătoare de bombe.

Atacul nostru dat ieri în pădurea Ailly s'a terminat cu rezultatul dorit de noi. Am alungat inamicul din pozițiile ce deținea și am capturat 2000 Francezi, între cari 21 ofițeri, apoi 2 tunuri, precum și numeroase mitraliere și aruncătoare de bombe. Francezii au avut și pierderi foarte sângeroase.

La Croix des Charnes, spre nord dela Flirey inamicul a atacat și pătruns în tranșeele noastre spre nord dela amintita localitate. Mai luptăm încă pentru o mică parte din acestea. Din celelalte am alungat pe Francezi.

În Vosgi, am respins un atac dat împotriva pozițiilor noastre spre nord dela Steina-Bruck.

Pe frontul oriental: Lupta e încă în curs spre sudvest dela Mitau, spre sud dela Sadow și spre ost dela Rossienie.

Mari forțe rusești în cursul zilei de ieri în repetite rânduri au atacat pozițiile noastre spre sudost și sudvest dela Kalvarja. Toate aceste atacuri au eșuat cu foarte mari pierderi pentru inamic. Tot cu atât de slab rezultat s'au terminat și atacurile inamice date contra capurilor noastre de poduri dela Pilița.

Azi noapte am bombardat fortăreața Grodno.

Pe frontul sudoriental: Ariergardere inamice din vestul Galiției ce sunt în retragere au încercat să desfășoare o disperată apărare împotriva trupelor aliate de sub comanda general-oberstului Mackensen. Însă rezistența lor pe înălțimile de pe malul stâng al râului Wisloka, precum și deasupra și din josul imbucăturii râului Ropo, s'au prăbușit sub grevele noastre loviturii. Ieri nu numai am forțat trecerea peste Wisloka, ci prin ocuparea localității Dukla am pus stăpânire și pe drumul ce duce la strămoșia Dukla.

Lupta ce s'a dat în regiunea spre est dela Tarnow și spre nord dela aceasta localitate până la Nistru pe malul drept al Dunaiețului a ținut până noaptea târziu. Numărul prizonierilor capturați până acum trece peste 40 mii, apoi nu să se uite că e chestie numai de lupte frontale.

În Beschizi, dealungul strămoșiei Lupkow atacul forțelor sub comanda generalului Marwitz progresează favorabil paralel cu atacul trupelor austro-ungare, cari aparțin grupului forțelor amintite.

Constantinopol, 6 Mai. — Se comunică dela cartierul general: Pe frontul Dardanelelor situația nefavorabilă pentru inamic e neschimbată. Pe celelalte fronturi nu se semnalează nici un eveniment important.

Știri fantastice despre prada de război.

Budapesta. — În ședința de Mercuri, în pauza de ameazi, deputații l'au întrebat pe contele Tisza, pe culoare, ce e adevărat din știrile, cari vorbesc în legătură cu victoria din Galiția despre cifre imposibile de mari. Primul ministru a declarat privitor la aceste știri:

— *Undeva, prin Ungaria de nord au fost afișate aceste cifre mari și de acolo au fost telegrafiate în toate părțile. Cifre exacte nu cunosc nici eu până acum, fapt e, că ofensiva noastră progresează în mod imbucurător pe o linie mare.*

Reocuparea Tarnowului.

Budapesta. — Dela cartierul presei se anunță: Victorioasele trupe aliate au câștigat și ieri (Mercuri) în cursul ofensivei, numeroase rezultate. Pe linia Tarnow-Pilzuovie, ofensiva noastră, cu toate că inamicul s'a apărat desperat a progresat, încât și această linie de comunicație importantă a ajuns în bătaia artileriei noastre. Aripa noastră dela stânga a trecut pe-

ste Visloca; iar unele trupe au înaintat până la Ducla, unde acum se găsesc în luptă cu Rușii.

Asediarea Dardanelelor.

Londra. — După un comunicat englez trupele aliaților au voit să pornească un nou atac la Helles Burnu, împotriva pozițiilor turcești. Comunicatul acesta recunoaște însă, că aliații au putut înainta numai pe un mic teren și au fost constrânși să se îngroape în tranșee pe o mică linie, care duce, spre nord dela Teke Burnu, peste platoul camerei de munte Dettot la 2 mile și de aci se întinde până la Kritia. Trupele din Australia și Zelandă nouă se apără luptând mereu împotriva atacurilor puternice ale Turcilor.

Turcii au primit în ajutor noi divizii și au înaintat sub protecția artileriei lor spre Sari Bair. S'a desfășurat o luptă violentă de mai multe ore, al cărei rezultat însă stirea engleză nu ni-l spune, probabil pentru că a fost nefavorabil pentru Englezi. La atacurile Englezilor au luat parte și ofițerii și marinarii flotei comerciale engleză. Flota turcească a ieșit în mai multe rânduri dinspre Nagara, ca să atace din spate trupele debarcate. Ea ar fi nimicit ușor trupele debarcate, dacă n'ar fi intervenit la vreme iperdreadnoughtul Queen Elisabeth. În 1 și 2 Maiu în operațiuni a fost o scurtă pauză, având loc hărțueli numai între avantposturi și ici-colo lupte de artilerie. Englezii au voit să folosească pauza pentru debarcarea de artilerie grea.

Ofensiva noastră progresează în Galiția occidentală.

Viena. — Dela cartierul principal se anunță: Ofensiva armatelor germano-austro-ungare în Galiția occidentală a progresat. Rușii au după obișnuința lor mai multe rânduri de poziții, așa că rezistența lor e puternică. Trupele din aripa stânga au pătruns până la Wysloka

Comunicat rusesc despre ofensiva din Galiția occidentală.

București. — Comandamentul rusesc, în comunicatul său din 3 Maiu, vorbește pentru prima dată despre ofensiva mare pornită de armatele germano-austro-ungare în Galiția occidentală:

— Din 1 Maiu — spune comunicatul rusesc — se dau lupte extraordinare de sângeroase dela cursul inferior al Nidei până în Carpați în regiunea Gladisov. (Gladisov se găsește spre sudost dela Gorlice, lângă Malasov). La Tarnow și spre sud de această regiune s'au dat lupte de artilerie extraordinare de violente și lupte izolate de infanterie îngrozitor de sângeroase.

Pașici chemat la Petrograd.

București. — Din Niș se anunță că primul ministru Pașici a fost chemat de urgență la Petrograd. Pașici a plecat Marți la Petrograd.

Criză de guvern în Serbia.

București. — „Dimineața” scrie după o știre din Niș, că acolo se răspândesc știri despre o criză de guvern. Știrea până acum n'a fost desmintită.

Radko Dimitriev fuge din Iaslo.

Budapesta. — De la cartierul presei se anunță: Radko Dimitriev, care își avea cartierul în Iaslo, a părăsit orașul cu suita sa. Întreg cartierul lui a fost transportat în grabă în direcția oștică.

Catastrofa armatei anglo-franceze.

Sofia. — Pe peninsula Galipoli și pe țărmurile asiatice ale Dardanelelor se dau lupte cu o nemaipomenită înverșunare. Pretutindeni luptele ajung pept la pept. Turcii sunt răniți în cea mai mare parte de împunsături cu baioneta. Pierderile aliaților se pare că sunt cu mult mai mari de cum le prezintă comunicatele turcești. La Kum-Kaleh, armata franceză s'a nimicit de tot iar situația Englezilor în peninsula Galipoli e disperată.

Ocuparea Durazzoului iminentă.

Roma. — În 4 Maiu la orele 7 dimineața au sosit din Albania la Brindisi mai mulți refugiați. Aceștia spun că în săptămâna trecută revoluționarii au atacat în mai multe rânduri Durazzo și s-au desfășurat lupte foarte violente. Refugiații cred că e chestie numai de câteva ore și Essad va preda orașul revoluționarilor.

Lupte victorioase pe câmpul de războiu muntenegrin.

Genf. — Ziarele franceze anunță din Cetinje: Trupele austro-ungare *desfășură la Keibelhan și Boche di Cattaro o activitate foarte vie față de trupele muntenegrene*. Din fortificații tunurile împușcă neîntrerupt. *Sosesc știri despre lupte de infanterie în stil mare. Toți sunt pregătiți la mari pierderi.*

Crucișetor rusesc în apele bulgare.

Sofa. — Un crucișetor rusesc a atacat și a scufundat o corabie de naționalitate necunoscută, în apropiere de fortul bulgar din Marea Neagră, Șosopol, la o depărtare de 7 mile dela țarm.

Antanta a întrerupt tratativele cu Grecia.

Genf. — Din Atena se anunță că antanta a întrerupt tratativele cu Grecia, ridicând Grecii pretensiuni prea mari. Guvernul grecesc a cerut ca trupele să fie conduse împotriva Turcilor de statul major grecesc, iar antanta după războiu să apere Grecia 15 ani împotriva oricărui atac. Prințul Gheorghe, care a fost trimis cu aceste pretențiuni la Paris, a fost întâmpinat acolo foarte rece și i s'a declarat că condițiile intrării în acțiune ale Greciei nu sunt acceptabile.

Conflictul dintre China și Japonia.

— În pragul ultimatului? —

Se anunță din Tokio, că ieri a avut loc o întrevedere între primul ministru și ministrul de externe. După această întrevedere primul ministru a fost în audiență la rege. Aceasta audiență e în legătură cu conflictul chinez.

Se anunță din Rotterdam: În nota trimisă guvernului japonez guvernul chinez declară că e aplicat a lua la cunoștință înțelegerea ce se va încheia între China și Japonia, dar cu condiția, că la eventualele tratative să ia parte și reprezentantul Chinei. Guvernul japonez primind această notă a guvernului chinez a retras propunerea sa privitor la retrocedarea Kiaochiului.

China refuză cererea Japoniei privitoare la exploatarea minelor, precum și mai multe pretensiuni privitoare la construirea de căi ferate, mai cu seamă pretensiunea ca China să permită intrarea în unele porturi chineze numai vaselor japoneze. China mai respinge și pretensiunea ca guvernul chinez să fie complectat cu sfătuitorii japonezi și mai cu seamă pretensiunile, cari ating suveranitatea sa. *Se crede că ultimatul Japoniei e iminent.*

Lui „Ruskoje Slovo” i se anunță din Vladivostok, că guvernul din Washington a declarat la Peking că în caz dacă va izbucni conflictul între China și Japonia, Statele Unite vor rămâne neutrale.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 7 Mai 1915.

Preot distins. Cetim în „Monitorul oficial” din 30 Aprilie a. c. Nr. 100, că preotul nostru din Bohoț Ioan Novac, de prezent preot militar în regimentul 51 de infanterie, pentru ținuta sa vitejească în fața dușmanului, a fost distins cu crucea de merite pentru preoți, clasa a II-a. Felicitările noastre!

Dșoara Margareta Hodoșiu, absolventă a facultății de litere, a fost promovată, în Sâmbăta trecută de Doctor philosophiae la universitatea din Budapesta. Dșoara Hodoșiu e cea dintâi abiturientă a liceului din Blaj. O felicităm cu toată căldura!

Din camera ungară. În ședința de Mercuri, camera continuând desbaterea proiectului de indemnizare, contele Apponyi a motivat atitudinea opoziției maghiare față de acest proiect declarând că opoziția nu voiește să lipsească țara de mijloacele necesare în acest războiu, ci ne-votând proiectul își manifestă numai neîncrederea față de guvern. Contele Apponyi a mai vorbit despre ciudățeniile cenzurei și despre chestia invalizilor.

Contele Tisza răspunzându-i a declarat că monarhia se poate îngriji de invalizi numai în sarcina speșelor comune. În ce privește cenzura, primul ministru recunoscând că ea crează de multeori situații comice, a spus că aceasta e un rău necesar, de care țara nu se poate lipsi, iar cenzorii arată bunăvoință față de ziare. Cenzura însă nu se poate suprima.

Ieri Joi continuându-se desbaterea au răspuns la discursurile rostite întrucât aceste au atins chestii aparținătoare rezortului lor ministrul de comerț Harkány și ministrul de agric. Ghillány. În sfârșit, luând cuvântul încă vre-o câțiva deputați, majoritatea camerei a votat proiectul.

La sfârșitul ședinței, președintele Beöthy a adus la cunoștință camerei scrisoarea generalului Pflanzner Baltin, despre dispariția în 21 Martie a deputatului Déssy. Intre cei căzuți s'a găsit un ofițer care semăna cu Désy. Președintele a declarat că e puțină speranță ca deputatul Désy să mai fie între cei vii.

Contele Tisza în Viena. „Bud. Tud.” anunță: Primul ministru contele Ștefan Tisza, care a sosit ieri, Mercuri la Viena, s'a întors cu trenul de noapte la Budapesta, sosind aci azi dimineață.

Din Viena se telegrafiază: Contele Ștefan Tisza a sosit ieri seara aci, trăgând la palatul minsterului de externe. Primul ministru a conferat timp îndelungat cu baronul Burián și în aceeași seară s'a întors apoi la Budapesta cu trenul de noapte.

Despre Maria, regina României. Ziarul „Neues Pester Journal” a publicat o cronică literară, în care vorbește despre actuala regină a României și laudă lucrarea literară Visătorul, cea mai nouă operă ieșită din condeiul reginei Maria.

Papa va primi premiul Nobel. Din Roma se anunță că Giornale d'Italia e informată că premiul Nobel pentru pace va fi dat în anul acesta papii Benedict XV, pentru munca depusă în interesul prizonierilor de războiu.

Perceperea taxelor de export. Din București se anunță:

Ministerul de finanțe a luat hotărârea ca taxele de export pentru cerealele ce se vor exporta de acum înainte, să se perceapă în aur metalic în stațiunile de predare, adică înainte de încărcare. Față de această dispozițiune, direcțiunea generală a c. f. a comunicat stațiunilor, că pot primi următoarele monede:

Napoleonul pentru 20 lei; lira sterlină pentru 25.22; lira otomană pentru 22.70; imperialii rusești dela 1850 încoace pentru 20.60 și se mai pot primi și monedele, care deși n'au curs legal, sunt totuș acceptate de Banca Națională: galbenul austriac pentru 11.75 și coroanele austriace pentru 21 lei, iar jumătățile cu 10.50. Dacă încărcătura unui vagon trece de 10.000 kg., cu o toleranță cuprinsă în limita de 5 la sută din capacitatea de încărcare, taxa de export se va percepe tot în aur și pentru această

toleranță restituindu-se în argint predătorului, suma ce eventual prisosește față de taxa de export.

Pentru sumele percepute ca taxă de export se va elibera pentru fiecare vagon câte o chitanță, indicând, „taxa în aur.”

Aceste sume în aur se vor trimite zilnic Casei generale.

Dacă însă predătorii vor dovedi cu chitanțe dela Banca Națională sau dela vre-o administrație financiară, sau cu certificate dela vre-o stațiune vamală, că au plătit în aur taxele de export, fie pentru fiecare vagon în parte, fie pentru un număr de vagoane vor putea să-și încarce mărfurile, când le vor veni rândul la vagoane.

Ultima oră.

TRUPELE NOASTRE ÎN FAȚA LOCALITĂȚII KROSNO.

Budapesta. — Se comunică dela cartierul presei: Apărarea disperată a celei de a treia armată a lui Dimitriew pentru a asigura retragerea, nu a putut împiedeca nici grabnica noastră înaintare, dar nici amenințarea armatei ruse din Beschizi. Flancul sudic al armatei noastre care a forțat frontul rus a ocupat Jaslo și regiunea dela Dukla.

Armata din Beschizi a lui Boroevici în curând se va uni cu armata lui Mackensen. Rușii icuiți între aceste două armate depun eforturi disperate pentru ca să împiedece izolarea armatei lor. Rușii au fost siliți să evacueze Tarnowul, deoarece trupele noastre le-au tăiat dinspre sud accesul, iar artileria noastră a trimis un foc ucigător asupra liniei de unire Tarnow-Pilzno de importanță pentru retragerea Rușilor.

În noaptea de 6 Maiu, încercând să atace flancurile noastre Rușii au atacat înălțimea Ostry, în ostul Galției, dar armata lui Hoffman i-a respins în mod sângeros.

În extinderea Gorlițe—Malasfow trupele noastre avansate au ocupat ieșirea sudică a strâmtoarei Dukla. Dela Jaslo am înaintat spre nord, iar în prezent stăm în fața localității Krasno.

Rușii icuiți între armatele lui Mackensen și Boroevici sunt izolați de către orice linie de comunicație. Un singur drum mai au spre ost dela strâmtoarea Dukla. E neîndoișos, că trenul și cea mai mare parte din materialul de războiu a acestora va ajunge în mâinile noastre. Numărul prizonierilor se înmulțește din ceas în ceas. Pădurile sunt tixite de refugiați Ruși.

UN AEROPLAN AL NOSTRU BOMBARDEAZĂ TRUPELE MUNTENEGRENE.

Niș. — În 28 Aprilie un aeroplan austro-ungar a aruncat bombe asupra trupelor muntenegrene dela Grahovo.

INTERESELE GRECIEI ÎN ASIA-MINORĂ. — GRECIA NU SE VA INFLUINȚA DE ATITUDINEA ITALIEI.

Atena. — Față de comunicatele presei opoziționale că între Italia și tripla înțelegere s'ar fi făcut o înțelegere, care ar păgubi în mod considerabil interesele grecești în Asia-minoră, dela locurile bine informate se declară, că încă e prematur a se vorbi despre o atare înțelegere. Tratativele relativ la o înțelegere între numitele părți sunt încă în curgere. Bazele acestei înțelegeri nu vor atinge interesele Greciei nici în Orient, nici în altă parte. O eventuală înțelegere între Italia și tripla înțelegere nu ar influența atitudinea Greciei, a cărei schimbare depinde cu totul de alte evenimente. („P. H.”)

JAPONIA A TRIMES CHINEI ULTIMATUL.

Haga. — După știri sosite aci Japonia a trimis Chinei un ultimatum cu termen de 48 ore. Opinia japoneză e calmă și se crede, că nu va fi necesară o pășire puternică militară.

Redactor responsabil: Constantin Savu

ANUNT.

Învățător pensionat de 43 ani, fără familie dorește a intra pe această vară la o moșie românească, fabrică sau moară. Salar modest. Adresa: Teodor Pop inv. pens. Füzes u. p. Hidalmás (Kolozs m.)